საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და კონტორა: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 11 რედაქცია და კანტორა იღებს დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 და ნახ. საათამდის. ტელეფ. № 15—73. კორესპონდენციისთვის: თბილისი „საქართველო“ ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: განცხადება მიიღება ნაშუადღევის 1-ლ საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 10 მ. მე-4 გვერდზე—8 მ. **სამგლოვიარო** განცხადებანი 30 სტრიქონი—350 მ. 1-ლი საათის შემდეგ 200 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი „საქართველო“ ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ღირს თვეში—300 მან. ცალკე №—10 მ.

№ 104 (104) — პარასკევი, ენკენისთვის 24. 1920 წ. — ფასი 10 მანეთი

დამფუძნებელი ბ-ნი **გ. ბ. გვაზავა** **კრების წევრი**

წაიკითხავს ლექციას

ფოთში სექტემბრის 24

ჭუთაისში სექტემბრის 26

„ევროპის პოლიტიკური მდგომარეობა და საქართველო“

38

ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტი

თავსებულია კალავ ძველ ბინაზე დამფუძნებელი კრების ქუჩა № 5. ქარვასლა.

ოდენ ნახვა შეიძლება დილის 8—11 და საღამოს 7—9 საათამდე.

ორას, 26 ამა ენკენისთვეს, ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში იქნება გადახდილი წლის წირვა ტ პანაშვიდი

მატრონა დანიელის ასულის

ცინცაძის

ულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ აცვალებულის შვილები და შვილის შვილები. წირვის დასაწყისი დილის 11 საათზე. 3136 2—1

შაბათს, სექტემბრის 25-ს,

მეორე სახელმწიფო თეატრში

(ყოფილი პარტისტიული თეატრი)

რუსთაველის პროსპექტი, № 21, დილის 10 საათზე

ნულია საჯარო შეჯიბრება ამ თეატრის გუ-ის და საპანდიტეროს იჯარით გასაცემათ 1920/21 წლის სეზონისათვის.

დაწვრილებითი პირობების გაგება შეიძლება თეატრის კონტორაში ღე დილის 10 საათიდან 12 საათამდე შეჯიბრებაში მონაწილეობის

ისადგად

ეე უნდა წარმოდგენილი იქმნეს ბე. 38. 4—1.

ქართული კლუბი

26 სექტემბერს 1920 წელს, დღისით 12 საათზე დანიშნულია ქართულ კლუბის დარბაზში

განგებო საზოგადო წევრთა კრება

განსახ ლველი საგნები:

1/21 სამოსწავლო წლის სტიპენდიების გაგრძელება

ის წევრთა და მუდმივ მოსიარულეთა არჩევნები

ინარე საკითხები

ნიშვნა: კლუბის წესდების მე-31 მუხლის ძალით თუ კრება არ შესდგა კანონიერი წევრთა რიცხვის გამოუცხადებლობის გამო, შემდეგი კრება დანიშნულია 3 ოქტომბერს რომელიც ითვლება კანონიერად რა მცირე წევრთა რიცხვიც არ გამოცხადდეს. 2—40—1

ორლანოვის ქუჩა სახლი № 8

ის ოდნსთან იყიდება საცვლები და ყოველნაირი ტანისამოსი, ჩულქები ბიკოები, უცხოეთიდან მიღებული. 4—3141—1

ამ წლის ენკენისთვის 12-დან კვლავ გამოდის

ყოველ კვირეული სამეურნეო, საპოლიტიკო-ლიტერატურო გაზეთი

„სასოფლო გაზეთი“

გაზეთს ექნება შემდეგი განყოფილებანი:

საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, მებაღეობა და მევენახეობა, მესაქონლეობა, ვეტერინარია-მრეწველობა, კოოპერაცია, სახალხო განათლება, სახალხო მკურნალობა, სასოფლო ცხოვრება და სხვა...

„სასოფლო გაზეთში“ მონაწილეობას მიიღებენ მკოდნე სპეციალისტები და გამოცდილი მეურნენი.

რედაქცია თავის მკითხველებს მიაწვდის რჩევას და დარიგებას იურიდიულ, სამკურნალო და სამეურნეო საკითხებში.

გაზეთის ფასი თვიურად 40 მან. თითო ცალი 10 მან.

კანტორა ღიაა ყოველ დღე დილის 9—2 საათამდე. მისამართი რუსთაველის პროსპექ. № 25, გაზ. „საქართველოს“ ბინაზე.

24 7 5

საორგანიზაციო კომიტეტი

გურიის სავაჭრო ბანკი ქ. ლანჩხუთში

ამით აცხადებს, რომ კვირას, ამა სექტემბრის 26, დილის 10 საათზე, ადგილობრივ თეატრის შენობაში, დანიშნულია ზემოხსენებული ბანკის

აქციონერთა

დამფუძნებელი კრება,

რომელზედაც გაირჩევა შემდეგი საკითხები:

1) გურიის სავაჭრო ბანკის გახსნა ქ. ლანჩხუთში და მიღება ლანჩხუთის საურთიერთო ნდობის საზოგადოების აქტივისა თუ პასივისა.

2) ახლად დაარსებული ბანკის წლიური ხარჯთ აღრიცხვა.

3) ბანკის გამგეობის, საბჭოსი და სარევიზიო კომისიის არჩევა.

4) სხვა და სხვა კითხვები.

შენიშვნა: თუ აქციონერი რაიმე მიზეზით ვერ ესწრება საზოგადო კრებას, შეუძლია მას თავისი უფლება სხვას გადასცეს, ისევ ხმის უფლებიან აქციონერს, მაგრამ ერთსა და იმავე პირს არ შეუძლია საზოგადოთ ორ ვექილობაზე მეტი ქონდეს. ვექილობა ხმის მისაცემათ უნდა დაიწეროს წერილის სახით, რაიც უნდა წარედგინოს საორგანიზაციო კომიტეტს და მათ რწმუნებულებს არა უგვიანეს სამი დღისა საზოგადო კრების დღემდე.

გურიის სავაჭრო ბანკის საორგანიზაციო კომიტეტი ქ. ლანჩხუთში.

3133. 6—3.

განცხადება

ჭუთაისის სამაზრო ერონგა იწვევს სამ ექიმს:

ერთს სათადარიგოს და ორს სამედიცინო პუნქტების გამგე-ექიმებად. ჯამაგირი პუნქტის გამგე-ექიმს ექნება **12,000** მან. თვიურად, ხოლო სათადარიგო ექიმს-გარდა ჯამაგირისა მიეცემა სამგზავრო და დღიურები. მსურველებმა თხოვნები სათანადო საბუთების თანდართვით უნდა შემოიტანონ ერობის საექიმო-სასანიტარო განყოფილებაში.

34 1—1 **გამგეობა**

სახალხო სახლი

პარასკევს 24 ენკენისთვეს

ქართული სახალხო წარმოდგენების მმართველი წრის მიერ წარმოდგენილი იქნება გერგესელის 3 მოქ დრამა

„ნიღაბ-ქვეშ“.

დასაწყისი საღ 8 საათზედ. დგილების ფასი 50 მ.ნ.—5 მ დე

საქართველოს სახაზინო რკინის გზათა

სასურსათო კომიტეტი იწვევს უფროსს და უმცროსს მოანგარიშეებს თბილისის ხაშურის, სამტრედიის, ქუთაისის და შორაპნის კოოპერატივებისათვის. მისამართი: ელისაბედის ქ. № 200, სასურსათო კომიტეტი. 3—39—1

სახალხო განათლების სამინისტროს უწყებაში მყოფი

საგულჭალტერო კურსები

თ. მ. ფილიპანისა

ორთავე სქესისთვის. (თფილისი, მიხეილის პრ. № 24, ტელ. № 976), თხოვნების მიღება დილ. 10—12 საათამდე, საღ. 5—7 საათ. იხსნება ქართული ონყოფილება. 3101. 15—9

ფორტეპიანის კლასი

ია. ლ. პორტუგალოვის

მოწაფეთა მიღება ყოველდღე 12—3 და 5—7-დის. ველიამინოვის ქ. № 3 ქალაქის თვითმართველობის გვერდზე. 10—3130—3

სხვაგან სად! თუ არ სასადილო

„ტაბირი“?!

(ყოფილი „ეკონომია“) შტაბის ქუჩა

პუშკინის გადის პირდაპირ

ვისაუზმოთ დილ. 10-12 ს.

ვისადილოთ „ 2--6 ს.

ვივახშმოთ „ 6--2 ს.

ამერ-იმერულ გემრიელ საჭმელებით, და დავლიოთ მაგარი სასმელები და მადნეული წყლები.

საჭიროა

მოსამსახურე ქალი.

მოიკითხეთ „საქართველოს“ კანტორაში. 4—7—

ნინა და ვასილი მალაშხიები შვილებითურთ გულითადი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობებთ, რომ 27 სექტემ. 1920 წ. ორშაბათს გადახდილი იქნება წლის წირვა მათუ დაუვიწყარი შვილს

გრიგოლ (გრიშა) ვასილის-ძე მალაშხიას

პანაშვიდი და წირვა სმსაფლაოზე დიდების პანთეონში 1 საათზე

3142 1—1

ისტორიის განმეორება.

კაკობრიობის კულტურის ექვსი საუკუნის მანძილზე ისტორიას ბევრჯელ ახსოვს ე. წ. კომუნისტურ მიმდინარეობას გამარჯვება და ამა თუ იმ ქალაქრესპუბლიკაში დამკვიდრება. მაგრამ აგეთი გადატრიალებას ყველგან და ყოველთვის ერთი და იგივე სტერეოტიპული მოვლენები მუდამ თან ახლდათ, მიუხედავათ ამისა ეგ კომუნისტური გადატრიალება ხდებოდა ძველს ეგვიპტეში, ბაბილონიაში, საბერძნეთში და რომში, პარიზში თუ სხ. საქვეყნოთ იყო გამოცხადებული პარიზის პროლეტარიატის მიერ კაკობრიობისათვის ახალ საზოგადოების ერას დაწყება ამ ნახევარი საუკუნის წინ: ქვეყანას ამცნეს რომ მუშათა და ღარიბთა კლასი თავისუფლდება სიღარიბისაგან და დოვლათსა და სიმდიდრეში გადადისო. სწორეთ ეს კომუნისტური პარიზი დაეცა და მოისპო სიღარიბეს და გამწარებული ცხოვრების აუტანელ პირობებში. ამ ოცი წლის წინ რუსეთში დამკვიდრდა კიდევ ახალი კომუნისტური სახელმწიფო, რომლის შინაგანი დისციპლინა და ხალხს დამორჩილება უკიდეგანო ომამდე მივიდა. მბრძანებელი და ხელისუფალ რუსეთში მთლიდ ბოლშევიზმი იყო, რომელიც უქადდა მთელს რუსეთს სიმშილიდან განთავისუფლებას, სიღარიბის მოსპობას, ღარიბთა გამდიდრებას. სახელმწიფოს მართვა ჩაბარდა ღარიბ ნაწილს—პროლეტარიატს და მუშებს. თითქოს სიღარიბე და გაჭირვება თან სდევდეს პროლეტარიატს ყოველგან როგორც სახელმწიფოს სათავეში მყოფს ისე მის უნდობლეს საფეხურზე, რუსეთს კიდევ უარესი გაჭირვება და სიღარიბე თავს დაეფარა. ეს სიღარიბე და გაჭირვება იმსხვერპლებს რუსეთის კომუნიზმაც, რომელიც უკანასკნელ პოზიციაზეა ყალისული, რომლის დაკარგვას ყოველ სეზონს უნდა ელოდეს. პირველი ნიშანი კომუნიზმის დაღუპვისა და გაკოტრებისა გახლდათ თავისუფლების სრული მოსპობა. ეხლა ცნობა გვაქვს, რომ მოსკოვის მთავრობას იუსტიციის სფეროში უსასტიკესი ზომები მიუღია წესრიგისა რომორმე დასაცავათ, მაგრამ შეთქმულებები და საამბოხო მზადებანი სოვდეპაში კიდევ უფრო ხშირდება, რასაც ამოწმებს „ტროტიკეულ ცენტრის“ შეთქმულება. ყოველ სათბობ მასალას მოკლებული სოვდეპაა ზამთრის სიცივეს თავის დაცვას მხოლოდ ღია კარ-ფანჯრის მეშიდრო დახურვით ფიქრობს! რუსეთის სიცივისა და შიმშილს ამ გზით თვით სოვდეპაც ვერ შეაჩერებს. წარსულ ზამთრის მაგალითი რუსეთში მონგონი არ იქნება წლევანდელ ზამთრის უბედურებასთან შედარებით. ყველას გამდიდრების მეოცნებენი ეკიდურეს სიღატაკეში ჩავარდებიან—და ხულს დალევენ.

ამას გრძნობს უცხოეთიც. რუსეთის კომუნიზმმა დააშინა თვით საფრანგეთის მუდამ მღელავი მუშათა კლასი.

დეპეშები გადმოგვცემენ, რომ უკანასკნელი კატეგორიულათ უარს ჰყოფს მესამე ინტერნაციონალს. დღეს საფრანგეთში ბოლშევიზმის წინააღმდეგ ლაშქრებენ ისეთი კავშირებიც კი, რომელიც წინათ მისდამი კეთილ განყოფილებას იჩენდენ. გერმანიის მუშები საქვეყნოთ აცხადებენ, რომ რუსეთის კომუნისტები მოტყუილებასა და თვალების ახვევის გზაზე დამდგარან. მემარცხენე და ენერგიული საქსონიის მუშები მტრულათ ეკიდებიან რუსეთის კომუნიზმს.

ცნობილია ინგლისის მუშათა დადგენილება ბოლშევიზმის წინააღმდეგ გამოტანილი.

დღეს მეოცე საუკუნეში ჩვენს თვალწინ კვლავ განმეორდა ისტორიის მაგალითი. ეხლა რუსეთმა თავს იდვა სოციალიზმისა და კომუნიზმის პრაკტიკულ ნიადაგზე გადატანა და ცხოვრებაში განხორციელება. დიდი ნების ყოფა, შრომა და მსხვერპლი დაიხარჯა ამ საქმეზე. 140 მილიონიან რუსეთიდან ამ იდეიას შეეწირა თითქმის 40 მილიონის, რომელიც დაიხოცა შინ ბრძოლაში გაჭირვებებთა დასაძლევათ თუ გარედან შემოწოლილ მტერთან ომებში. მაგრამ აუცილებლობამ თავისი ქნა: ყოველ თვეს კომუნისტურ რუსეთში ცხოვრება კიდევ უფრო მეტ სიღარიბესა და გაჭირვებაში ვარდება, შიმშილი და ხიცვე მატულობს უკიდურესობამდე. უცხოეთი, ევროპა უარყოფითა და ვაკიცხვით უპასუხებს ლენინ ტროცკის ახალ ახალ მოწოდებებს დახმარებისათვის და ეს სოციალისტური ექსპერიმენტი, თუმცა დიდის ენერგიით წარმებული ცხად ჰყოფს მხოლოდ ძველ ჭეშმარიტებას რომ სოციალისტური თუ კომუნისტური პოლიტიკის წარმოება ერს საკუთარ მეურნეობისა, კულტურისა და ავლა დიდების დაღუპვათ დაუჯდება.

ერთობა

„ერთობა“ სულს ღაფავდა რევოლუციამდე. უფრო, ვიდრე სხვა რომელიმე გამოცემა. დღეს „ერთობა“ დიდს სასახლეშია გამოჭიმული. ეს სასახლე, რომელიც ძვირფას საღებავებით შეიღება ამ რამოდენიმე ხნის წინათ, თავისი ძვირფასი საბეჭდი მანქანებითა და სხვადასხვა სასტამბო მასალებით სხვისი საკუთრება იყო. როგორ შეიძინა „ერთობამ“ მილიონები და როგორ მოითვისა ეს სახლი! რომ პატიოსანი გზით და ოფლის შესაძლებელი ყოფილიყო ასეთი უძრავ-მოძრავი ქონების შეძენა, დღეს ყველა რედაქცია ასეთ საკუთარ სასახლეებში უნდა ყოფილიყო მოთავსებული. „ერთობის“ გამდიდრება მოხდა რევოლუციის ხარჯზე, ეს ნიშნავს ძალმომრეობა ტერორის და სპეკულიაციის ხარჯზე. „ერთობა“ იდეური ხელმძღვანელია ძალმომრეობის და წართმევის პსიხოლოგიით დარაზმული ჩვენი საზოგადოების მცირე და შეუგნებელი ნაწილისა. მას ხელთ უპყრია ქვეყნის გადასახუბუთ აგიზგიზებული ჩირაღდანი და ყველას ცეცხლის წაკიდებით ემუქრება. სანამ წესიერი ცეცხლის მქონელი რაზმი გაჩნდებოდეს, ყოყელი გონიერი მოქალაქე ამ მუქარას უთმობს და მას თვის წვლილს სხვერპლად სწირავს. „მეც წავიღებ და შენც წაიღებ“ ეუბნებიან ერთი-მეორეს იდეური „ერთობა“ და მისი აღმასრულებელი ფიზიკური ძალა. და ჩვენ ვხედავთ, რომ ერთსაც მიაქვს და მეორესაც-დ რომ არც ერთი ჭქმნის რასმე და არც მეორე. თუ „ერთობამ“ „პრესის სასახლე“ შეიძინა, მის აღმასრულებელს ფიზიკურ ძალას „მუშათა სასახლე“ მიეკუთვნა.

ეს ორის ერთი მეორის დაქირავება საერთო ნადავლის გასაყოფად. რა გასაკვირია, რომ ამგვარის იდეოლოგიასა და პრაკტიკაში მოტრიალე „ერთობას“ ვერ წარმოედგინოს, რომ მისი იდეური მოპირდაპირეც არ იყოს მისებრ ანგარებით აღძრული და დაქირავებული. ალბად „ერთობას“ სწადდა რომ მისი „მოქმედების“ წარსულიდან მრავალიდან ეს გარემოება მისთვის მოგვეგონებია, როდესაც იგი ერთ თავის უკუდო წერილში „ზავი რუსეთთან“, იმის მაგვარად, რომ წესიერი კამათი გამართოს, არგუმენტების და ლოგიკის სასაიმოვნო დემონსტრაციით, უსირცხვილოდ ეწევა უადგილო ლანძღვა-თრევას. და სწერს: „რომ მარქენალი ხარისთვის ღმერთს რქები მიეცა“, ჩვენი პამპულა ნაციონალისტები და უსუსური ბურჟუაზიის უსუსური პარტია—ნაციონალ დემოკრატები, უეჭველია, ერთ დღესაც არ მოასვენებდა ჩვენს ქვეყანას და თავის დაჟანგული ხმალის ფრიალით ომში და მის საშინელ შედეგებში დაფერფლავდა ჩვენი ქვეყნის არსებობას, ყოფა-ცხოვრებას, და მის ავარდნილ ალზე ხელს მოითბობდა, ჯიბეს გაისქელებდა და კრიტიკულ მომენტში თავსაც უშველიდა. მარა ჩვენდა საბედნიეროთ ეს ხალხი დღეს გარიყულია, მათ გასავალი არ აქვთ და არც ეშნებათ და ეს არის გარანტია იმი, რომ ჩვენი ქვეყანა გადაურჩება ყველა იმ განსაცდელს, რომელიც ასე ხშირათ იჩენს ხოლმე თავს ჩვენს ვარეშე და რომლის ხელ ს შემწყობნი არიან სწორეთ ეს ნაციონალისტები და ჩვენი უბადრუკი ბურჟუაზიის დაქირავებული ნაციონალ დემოკრატები“.

ვინ და ვისმა კლიენტურამ მოითბოხელი ამ რევოლუციის „ავარდნილ ალზე“, ამას ამტკიცებს „ერთობის“ მეიდიური სასახლე და წარჩინებული სახე და ყოფა-ცხოვრება იმ მრავლის მრავალ მის ამხანაგთა, რომელნიც რევოლუციამდე ამაებზე უკაცრავად გახდნენ. არა გგჯერათ, ერთი პარადი გამართეთ ყველა თქვენიანების და მაშინა სთქვით. ეს ფაქტის საქმეა და ამის უარყოფა არავის ძალუძს. ორიოდე ობოლი გამოწაკლისი, რომელსაც ჩვენ ვხედავთ. სუფათის შთაბეჭდილებას კიდევ უფრო აძლიერებს. „ერთობა“ ვერ რჩება პრინციპიული კამათის სიმაღლეზე, ის უნდა დემაგოგიაში გადავარდეს. ის იქ დაიბადა და იქვე უნდა დაიხჩვას.

დეკრეტები.

ფრანგული პრესა

პრეზიდენტის გადადგომა

დეშანელის თხოვნა პრეზიდენტობიდან გადადგომის შესახებ ღრმა მღელვარების ატმოსფერაში იქმნა წაკითხული დეპუტატთა პალატაში და სენატში. საბჭოს თავმჯდომარემ ბერლიერანმა განუცხადა პრესს თუ ორივე პალატის ერთი უმრავლესობა ჩასთვლის საჭიროდ მის ელისეის სასახლეში ყოფნას, მაშინ იგი დასთანხმდება თავის კანდიდატურის წამოყენებაზე. პარლამენტის ჯგუფების უმრავლესობა ერთსულოვანთ მოითხოვენ რათა მილიერანმა თავის კანდიდატურა წამოაყენოს

რუსეთ-პოლონეთის კონფერენცია.

პოლონეთის და რუსეთის დელეგატების კონფერენცია რიგაში სამშაბათს გაიხსნა.

გერმანული ცნობები.

რეინის ოლქი.

რეინლანდის დემოკრატიულ პარტიის თავმჯდომარემ ყოფილმა ვიცეკანცლერმა შეიერმა ინახულა რა მოკავშირეთა მიერ დაკავებული აგვილები განცხადა, მდგომარეობა მეტად სერიოზულია. გერმანელებს, როგორც ქალაქში ისე სოფელში, უცხოელთა ულლის ქვეშ იტანჯვიან. უკეთესი მდგომარეობაა იმ რაიონში, რომელიც ინგლისელებს აქვთ დაკავებული. განსაკუთრებით ბინის საკითხი არის გაწყვეტილი. მთელი ოჯახები ბავშვებით ძალულებულნი არიან დაუთმონ თავისი ბინები ანტანტის ჯარებს. მიუხედავათ ასეთი მძიმე მდგომარეობისა ისინი არ გრძნობენ უკმაყოფილებას გერმანიის სახელმწიფოს წინააღმდეგ ერთგული გრძნობა რეინის ოლქში არის დროს არ ყოფილა ისეთი ძლიერი და ცოცხალი როგორიც არის ამ ჟამად.

ზემო სილეზია.

კათოლიკეთა სახალხო პარტიამ ზემო სილეზიაში გამოუშვა განცხადება, რომელშიც იგი ითხოვს სწორ უფლებიანობას პოლონელებსა და ჩერმარიის მცხოვრებთა შორის ყველა ოლქებში. ფიქრობენ, რომ მოკავშირეთა კომისია შეასრულებს თავის მოვალეობას და ერთნაირად დაიცავს ზემო სილეზიის მცხოვრებლებს ძალმომრეობისაგან და იზრუნებს წესიერებაზე და მშვიდობიანობაზე.

ინგლისის სოციალისტები.

გერმანიის კომუნისტებმა დღეს უმუშევართა დიდი დემონსტრაციით მოაწყვეს. ორივე სოციალისტური პარტია წინ ღმდეგი იყო ამ დემონსტრაციის, ვინაიდან მათი ფიქრით არ დაწდგარა კიდევ დრო პროლეტარიატის მიერ ძალა—უფლების ხელში ჩაგდებისა. დემონსტრაციის სასარგებლო აგიტაციას ეწეოდენ პროვაკატორები, რომელთაც უნდოდათ მიეცათ საბაბი რეაქციონერებისათვის პროლეტარიატის წინააღმდეგ გამოსალაშქრებლად. ლითინზე მოუშავეთა საერთო კრებამაც გააფრთხილა თავისი წევრები არ მიეღოთ მონაწილეობა დემონსტრაციაში. სადილობამდი რამდენიმე ათასი უმუშევარი შეიკრიბა ბერლინში, სადაც 19 ორატორი მიმართავდა სიტყვებით ხალხს. ორატორთა ზიზღი უმთავრესად ბურჟუაზიის და კაპიტალისტურ წეს-წყობილების წინააღმდეგ იყო მიმართული. ერთი ორატორთაგანი მოითხოვდა დაპოუკიდებელთა ლიდერების დატუსაღებას და მათ ციხეებში მოთავსებას ან დახვრეტას. შემდეგ დემონსტრაციებმა მთავარ ქუჩებით დაიწყეს სვლა

ლიტვა და რუსეთი.

კოვნო რუსეთის კოოპერატივებს წარმომადგენელი კამარაჩინი ჩამოვიდა. მისი მიზანი კოოპერატივებთან კავშირი დაჭერა არის რუსეთის დელეგაციის მეთაურმა ალექსინსკიმ ინახულა რა ლიტვის პრეზიდენტი, ხაზი გაუსვა, იმ ვარემოებას, რომ ლიტვასა და რუსეთს შორის მეგობრული დამოკიდებულების დამყარება აუცილებელია. მან განაცხადა რუსები სინდისიერათ აღასრულებენ მეგობრულ ხელშეკრულებასო. პრეზიდენტმა უპასუხა: ლიტვა ერთგული იქნება ხელშეკრულებისაო.

ლიტვის დეპეშათა სააგენტო იუწყება: პოლონეთში მცხოვრები ებრაელები პოლონეთის საშიშროების თვიდან ასაცილებლათ საზღვრებს აკენ გარბიანო.

ებრაელები ლიტვაში.

ვილნო ებრაელთა საზოგადოებას მოლაპარაკება აქვს მთავრობასთან ებრაელებს სახელმწიფო სამსახურში მიღების შესახებ. მთავრობის ზოგიერთ მოხელეებმა ებრაელები სამსახურში მიღეს, მაგრამ მთავრობამ არ დაამტკიცა.

საპრეზიდენტო არჩევნებს გარშემო.

(დასასრული არ მიგვიღია) ლონდონიუწყება წერილით, რომ მას არავითარ შემთხვევაში არ სურს თავის კანდიტატურის წამოყენება (დამახინჯებულია) რ დგან ის ერთ ერ ლიგის აღმასრულებელ საბჭოში საფრანგეთის წარმომადგენელად არის არჩეული.

მილიერანი საფრანგეთს პრეზიდენტათ აირჩიეს.

ოთხშაბათს პლენარულ ხალომაზე მილიერანი აირჩიეს 528 ხმით, რამდენიმე ხმის წინააღმდეგ.

ლონდონის ცნობები.

დეშანელის წერილი. დეშანელის წერილი სენატსა და დეპუტატთა პალატაში სამშაბათს წაიკითხეს. წერილი ასეთი შინაარსის იყო: ბ. სენატორნო და დეპუტატებო: ჩემი ჯანსრთელობა ხელს მიშლის შევასრულო ის დიდი მოვალეობა, რომელიც თქვენ მაკისრეთ წარსული წლის იანვრის 17. ვინაიდან ეს მეგმა დასვენება მიჩანს, ამიტომ მოვალეთ მიმაჩნია თავი განგიცხადოთ ჩემი გადაწყვეტილება სამსახურიდან გადადგომის შესახებ ღრმა მუშაობით ვტოვებ იმ საქმეს, რომლის შესრულებაც თქვენ მომანდვეთ პრეზიდენტის მოვალეობა ყოველ ჯერ ერის იყო და არის შეუნელებელი ენერგიით მუშაობა. მე ბოლომდი ვმუშავებდი, მაგრამ დადგა დრო და მე უკვე აღარ შემიძლია ჩემი მოვალეობის შესრულება, ამიტომაც უარი უნდა ვსთქვა ამ მოვალეობის შესრულებაზე. ვბედავ და ვამოვსთქვამ სურვილს, რომ ხალხის წარმომადგენლებს, რომელთა ერთსულოვნებამაც ბრწყინვალე გამარჯვება მოიტანა შედეგად, ეს ერთსულოვნება შეინახოთ მშვიდობიანობის დროსაც სათაურენელ საფრანგეთის სადიდებლად და ასაყვავებლად, იმ საფრანგეთის, რომლის სამსახურსაც შევსწირე მე ჩემი ცხოვრება და რომელსაც მიუძღვნი ჩემს უკანასკნელ ფიქრებს. ჩემი მოაგონებს მოვალეობა იქნება მთელ ქვეყნიერების თვალში აღმაღლოს სახელი საფრანგეთის რესპუბლიკისა, რომელმაც 50 წლის შემდეგ დაიბრუნა ელზას-ლოტარინგია.

რაულ პერეს სიტყვა. მინისტრ რაპრეზიდენტი დეშანელის წერილი დეპუტატთა პალატის წარმომადგენელმა რაულ პერმა წარმოსთქვა შემდეგი სიტყვა. ღრმა მუშაობით უნდა აღვნიშნოთ რესპუბლიკის პრეზიდენტის თხოვნა, პოლ. დეშანელი უარს აცხადებს თავის მოვალეობის ასრულებაზე იმ შიშის გამო ვაი თუ ვერ შევძლოო. ეს სამშობლოს ერთგული მოსამსახურე, რომლის პატრიოტული მიზნებიც თქვენ არა ერთხელ მოგისმენიათ, ეროვნული მოვალეობის ადამიანია ამ სიტყვის უდიდესი მნიშვნელობით. შემდეგ შეეხო მის დადებით მხარეებს და დეპუტატთა პალატის სახელით დეშანელს მადლობისა და პატივისცემის გრძნობები განუცხადა

საგერძნეთის მისის ცნობები.

მცირე აზიის ფრონტზე

მცირე აზიაში ბერძენთა ჯარის წინსვლა კარგად ვითარდება. თანახმად უკანასკნელი ცნობისა ბერძნების მოწინავე ჯარი ასიუნ-კარახისარისაგან 40 კილო მეტრზე და კუტიადიდან 50 კილომ იმყოფება. ის ჯარი, რომლმაც სინავი დაიკავა ოლიმპის მიმართულებით წინ მიიწევს. დაჭრილია მუსტაფადგი. ცნობა ქემალისტების მიერ კუტიადის ევაკუაციის შესახებ მართლდება.

საბერძნეთი და მცირე ანტანტა.

— სერბიის რეგენტი და პრემიერი ამ დღეებში ბუხარესტში მიემგზავრებიან. ისინი იქ ვენიზელოსსა და ჩეხოსლოვაკიის დელეგაციას შეხვდებიან საბერძნეთისა და რუმინეთის მცირე ანტანტაში შესვლის საკითხის გამოსარკვევათ.

საფრანგეთი და საბერძნეთი

— გაზ. პატრისის პარიზის კორესპოდენტი იუწყება: საფრანგეთის მთავრობა ელინთა ჯარის ანატოლიაში წინსვლას წინააღმდეგობას არ გაუწევსო.

ინგლისი და საბჭოთა რუსეთი.

— ბრიტანეთის მთავრობამ რუსეთის პროფ. კავშირთა წარმომადგენლებს ლონდონში მოსვლის ნება დართო. დელეგაციაში შედიან: ლიტვინოვი, კრასინი, ვალერიანოვიჩი, ანსონი და ლავენტიევი.

მოსკოვის ცნობები.

ამშვ დონეთ მილიპარ კენა პოლონელებთან.

სექტემბრის 21, გაიხსნა კონფერენციის პირველი სხდომა, ლატვიის მინისტრმა სხდომის გახსნის წინ სიტყვა წარმოსთქვა. რუსეთ-უკრაინის დელეგაციის სახელით ოიფმ უპასუხა: სადაც განაცხადა, რომ ის დარწმუნდა ლატვიის მშვიდობიანობის მოყვარეობისა და ზავის მალე დამყარების სურვილში. ზავი უნდა იყოს სამართლიანი, დემოკრატიული, მისაღები ყველასათვის. მან არ უნდა იცოდეს გამარჯვებული მხარე და ის უნდა იყვეს შეთანხმებაზე და არა ძალმომრეობაზე დამყარებული. დმოვსკი კონფერენციის სხდომას გახსნილად აცხადებს და წინადადებას იძლევა მხარეთა წარმომადგენელებმა თავისი რწმუნებულებანი ერთმანეთს ჩაბარონ. სხდომა მცირე ხნით შეწყვიტეს და ერთმანეთის რწმუნებულება კანონიერათ იცნეს.

ცუდი წინასწარი გრძნობა.

საფრანგეთის მთავრობას ეშინია თუ პოლონეთსა და რუსეთს შორის ზავი შეიკვრა მაშინ წითელი არმია ვრანგელს გაანადგურებსო ამიტომაც ფრანგები თხოულობენ, რომ ზავის შეკვრის დროს პოლონელებმა ყოველგვარი გარანტია მიიღონ საბჭოთა რუსეთისაგან. საფრანგეთის აზრით პოლონეთმა უნდა მოითხოვოს წითელი ჯარის სრული დემობილიზაცია. ასეთი პირობა დაამშვიდებს საფრანგეთს და უზრუნველყოფს სამხრეთ-რუსეთის ჯარს, რომელიც ევროპას ბოლშევიზმის საფრთხისაგან ანთავისუფლებს.

ბოლშევიკები იგერიებენ.

მოსკოვი, 23 სექტ. მთელ ფრონტზე მტრის იერიშები მოგერიეთ. ადგილი კონტრიერიშზე. და რამდენიმე სიმაგრე დაიპყრა, ვოლკოვისკის რაიონში ბრძოლა ცვალებადია. პრუტ ნის რაიონში მდგომარეობა არ შეცვლილა. ტარნოპოლის რაიონში ქალ. ვოლოჩისკთან ბრძოლა სწარმოებს. ყირიმის მხარეში, ჩვენი ჯარი ეკატერინოსლავის რაიონში იბრძვის.

კომუნისტების კონფერენცია.

მოსკოვი, სექტ. 23. სექტემბრის 23 გაიხსნა სრულიად მთელი რუსეთის კომუნისტთა პარტიის კონფერენცია. პრეზიდიუმში აირჩიეს: ლენინი, ტროცკი, ზინოვიევი, ბუხარინი და კალინინი. კონფერენციაზე სიტყვა სთქვა ვარშავიდან ახლად დაბრუნებულმა პოლონელმა კომუნისტმა შემდეგ ლენინმა და კამენევმა მოხსენება გააკეთეს ლონდონში, პოლონეთში და ფრონტზე მუშაობის შესახებ.

საინფორმაციო განყოფილების ცნობები

რუსეთის პურ იტალიას.

ტრიესტი, ენკენ. 10. გერმანიის ბაზეთის ცნობით: რუსეთიდან პურითა და რკინეულობით დატვირთული გემების ახალი პარტია მოვიდა. ელიან ხეტყესა და ნავთს. ჩამოტანილ საქონლის ღირებულება 50 მილიონ ლირას აღემატება.

იტალია და საქართველო.

რომი, ენკენ 11. იტალიის „ტანის“ ცნობით იტალიის მთავრობამ ამერიკის ნოტის საპასუხო ნოტაში აღნიშნა, რომ მას არ შეუძლიან არ აღიარა საქართველოსა და ბალტიის სახელმწიფოების დამოუკიდებლობაო.

ბოლშევიკები საზღვარ გარეთ.

პარიზი, ენკენ. 16. „ტანის“ ცნობით ვერნში (ჩრდილოეთ ნორვეგია) კონფერენცია უყვეს რუსეთის რამდენიმე ელჩს, რომელიც სავეე იყო 5 და 1 მანეთიან ოქროს ფულით. ყუთები წონით 60 კილო იყო. ამასთანავე დაეპირეს ბოლშევიკური დიდძალი საგიტაციო ლიტერატურა. ფული და ლიტერატურა ბოლშევიკებმა ხომალდით მოიტანეს.

მადრიდი, ბარსელონიდან მოსული ცნობით მრავალი ადგილობრივი რუსი ბოლშევიკი დაპატიმრეს.

„პრეზიდენტის არჩევნები“. **ვაშინგტონი**, ენკენ. 17. „პრეზიდენტის არჩევნები გაცხარებული ტემპით მიმდინარეობს. უმთავრესი ბრძოლა დემოკრატებსა და რესპუბლიკანელებს შორის სწარმოებს. დემოკრატების კანდიდატი კოკსი ბრალს სდებს რესპუბლიკელებს იმაში, რომ მათ დიდი თანხა გაიღეს ამოირჩეველთა მოსასყიდათო. სინდიკალისტები გერმ. დამოუკიდებლების წესახებ.

ბერლინი, ენკენ. 17. „რუბრიკა“ აქვეყნებს სინდიკალისტების ლიდერის კრისტენსის წერილს, რომელშიც ის აღნიშნავს, რომ თუ ვინიცობაა გერმ. დამოუკიდებლებმა მიიღეს ბოლშევიკების პროგრამა, დამოუკიდებლები ამათ პავდილ თვითმყოფელობას ჩაიდენენ. კრისტენსი ამბობს: რუსეთს გაბაგებს პროლეტარიატი კი არა, არამედ ოლიგარქია პროლეტარიატზე.

შვეიცარიის ნეიტრალიტეტი

ბერნი, 17 ენკენ. ფედერალურ მა საბჭომ აკრძალა შვეიცარიით სამხედრო მასალის გადატანა.

ინტერვიუ ვრანგელთან.

სტამბული, „პრეს-და-სუარი“ აქვეყნებს ვრანგელთან საუბარს: „ჩვენ ვიბრძოთ თავის უფლებისათვის, სთქვა ვრანგელმა. ჩრდილოეთში შევიწროვებენ და ბორბა ბატონობს. ჩვენ შეგვიძლია ვიქონიოთ სხვა და სხვა შეხედულება სახელმწიფო წესწყობილების შესახებ, შეიძლება ვიყოთ რესპუბლიკანელი, სოციალისტი ან მარქსისტი, მაგრამ სამართლიანად უნდა ვიღიაროთ ყველამ, რომ რუსეთის საბჭოთა მთავრობა არის ფორმა ჯერ არ არსებულ სახელმწიფოსა, რომლის ეროვნის ქვეშ იღუპება რუსეთი და მისი მეგობარი ერი. ბოლშევიკის ბუდე მოსკოვია. ჩვენ ვიბრძვიან ხალხის განსათავისუფლებლად. ჩვენი „შინაური უთანხმოებანი“-ს მსოფლიო მნიშვნელობა აქვს და ამ უთანხმოებაში უნდა ჩაერიოს ევროპა, თავისივე კეთილდღეობისათვის. მე მინდა სამოქალაქო ომის შეწყვეტა. კატეგორიულად ვაცხადებ, რომ არც ჩემ თავს და არც სხვას არავინ არ ვთვლი რუსეთის ბატონ პატრონად. მისი ბატონ პატრონი არის მხოლოდ რუსის ხალხი. ჩვენ ვგონდა მიეცეთ ხალხს შეძლება გამოსთქვას თავისი ნება-სურვილი ამას არ ეიმოქმედებს სახალხო კომისარიატი, რომელსაც არ შეუძლიან ცხოვრება თუ არ ექნა ტყვიის ფრქვევა ლენინი და არ აამეტეავა ჩეკისჩიაკები, და რომელსაც შეუძლიან სუნთქვა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არ იქნება კანონიერი წარმომადგენლობა. მე ვფიქრობ, განაცხადა დასასრულ ვრანგელმა, რომ ევროპაში წარმოდგენილია დამყარდეს მშვიდობიანობა ან ეკონომიური გაუმჯობესება იმ დროიდე სანამ რუსეთში ნამდვილი სახელმწიფოებრივი ძალა უფლება არ დამყარდება.

საბჭოთა რუსეთი

(კომუნისტური გაზეთებიდან)

„მოძმე“ პროლეტარიატი

იტალიის, ინგლისის და სხვა ქვეყნების მუშების მაგალითი საქართველომაც აიღო და მუშათა დელეგაციას აგზავნის რუსეთში „დაახლოვების და მეგობრობის აღსადგენათ რუსეთის დიდებულ მუშათ კლასისა და საქართველოს შორის“—ასე სწერს მენშევიკური ოფიციოზი „ბორბა“

მაგრამ მისთვის, რომ დელეგაციამ მართლა „გულწრფელი განზრახვებით გაიცნოს თავისი „მოძმე“ პროლეტარიატის ცხოვრება“, საჭიროა რომ ცარიელ სიტყვათ არ დარჩეს შემდეგი „ბორბიდან“ ამოღებული სიტყვები: არა დაფარული განზრახვებით მიდიან ქართველი მუშები თავის მოძმე რუს მუშებთან“—აი ამ განცხადების გულწრფელობაში შეგვაქვს ჩვენ ეჭვი“.

აი ასე აფასებს „კავკავის კომუნისტი“ № 109 ქართველ მენშევიკების ლტოლვას რუსეთის პროლეტარიატისადმი.

„დროა მიექცეს ყურადღება“

კომუნისტები მეტად გულ ახდილი ხალხია, მათ არ იციან თავისი განზრახვების დაფარვა, მაგრამ რამდენათაც ისინი აშკარად ხდიან თავიანთ მიზნებს, ასეთასავე სიბეცეს იჩენენ ქართველი მენშევიკები.

ვლადიკავკაზის კომუნისტი № 117, ეხება ოსეთის მდგომარეობას და სწერს: „რამდენიმე თვემ განვლო“ მას შემდეგ რა „დემოკრატიულ“ სახალხო გვარდიელების ქუსლებით განადგურებულ იქმნა გმირული ოსეთი, რომლის დანაშაული გამოიხატა მხოლოდ იმაში, მთის ხრიოკებში დატანჯულმა ხალხმა მოისურვა ბარისკენ გაშლა, განხორციელება თავისი დიდი ხნის მისწრაფებისა თავისუფალ ცხოვრებისაკენ და აღარ ისურვეს ქართველების მონებათ ყოფნა“. შემდეგ გაზეთი აღწერს ოსების დღევანდელ „გაჭირვებულ“ მდგომარეობას და დასძენს:

,,ნუ თუ დაუსჯელნი დარჩებიან ქართველები? ნუ თუ ჩვენ არ უნდა გადუხადოთ მათ განდიდგურებულ ოსების სამაგიეროთ!

გაზეთი იძლევა ასეთს წინადადებას:

1) შესდგეს კომისია **მ ზ ა რ ლ ის გამოარკვევად**, რომელიც ოსებს ქართველმა ბანდებმა მიაყენეს, სისწორით აღინიშნოს ქართველების მიერ **ჩადენილ სიმხეცე** და ფართოთ გამომჟღავნდეს ეს ცნობები.

2) ვაწარმოოთ გადმოხვეწილებს შორის **კულტურულ განმანათლებელი** მუშაობა, რომ აუხსნათ ამ ხალხს ჭეშმარიტი მიზეზი მათზე მომდგარი უბედურებისა.

3) ყველა ამ ზომების სწრაფი მიღებისათვის, საჭიროა დაინიშნოს საგანგებო რწმუნებული, ან კოლეგია, რომელიც ფართო რწმუნებით იქნება აღჭურვილი''.

,,დროა მიექცეს ყურადღება''—ათავებს გაზეთი წერილს და ჩვენ ცვფიქრობთ, რომ დროა საქართველოს მთავრობამ მიაქციოს ყურადღება ყველა ამ აშკარა გამოსავლებს საქართველოს წინააღმდეგ.

ქართველი ბოლშევიკები კომუნისტების მეორე ინტერნაციონალში.

,,კავკავის კომუნისტი'' № 114 გვაცნობებს, რომ კავკავის კომუნისტების კრებაზედ მოისმინეს მოხსენება მე-2 კომუნისტური ინტერნაციონალის ქართველი დელეგატების მოხსენებანი. თბილისის ასოთ-ამწყობმა თოდრიამ გაუზიარა კრებას თავისი შთაბეჭდილებანი კონგრესის დღესასწაულის შესახებ მისი აღწერა სავსე იყო ცხოველი. მომენტებით და მსმენელნი გოძობდნენ თუ როგორ დღესასწაულობდნენ პროლეტარული პეტროგრადი და მოსკოვი კონგრესის სიდიადეს. რუსეთს ჯერ არ ახსოვს ასეთი დიდი დღესასწაულები. ვისმენდით თოდრიას და ვფიქრობდით, რომ თუ ასეთია შთაბეჭდილება ადამიანისა, რომელსაც ბევრი რამ უნახავს, რა უნდა ეგრძნოთ, ფრანგ, ინგლისელ იტალიელ დელეგატებს, რომელნიც მხოლოდ ოფიციალურ იმპერიალისტურ დღესასწაულების მოწმენი თუ ყოფილან''!

მრავალ ქვეყნების მნახველია უთუოდ ეს თოდრია! ჩვენ ვიცით მხოლოდ, რომ იგი, რამოდენიმე თვის წინეთ ,,საქართველოს'' ასოთ ამწყობი იყო და სტრიქონში ათ შეცდომას მაინც უშვებდა ხოლო კომუნისტებს კი დიდ განათლებულ კაცათ მოვლინებია!

საშა გეგეჭკორი.

ცნობილი საშა გეგეჭკორი, ,,კომუნისტ''-ის გადმოცემით ეხლა ჩრდილო კავკასიის სასურსათო დიქტატორი გამხდარა. გაზეთის გადმოცემით იგი გამგზავრა როსტოვში, რომ იქ შეისწავლოს კომუნალური მეურნეობის მოწყობის საქმე და შემდეგ თერგის ოლქის სიმეურნეო საქმეები მოაწყოს.

,,ოცნებაში''

ახალი ,,მკვიდ'' დღეები.

ყირიმის გაზეთებში ,,პრავდის''-გან (მოსკოვის გაზეთი) გადმობეჭდილია: **რუსეთის** საბჭოთა რესპუბლიკის შემქმნელთა დამბადებლის დღის აღსანიშნავად სოვნარკომმა დაადგინა—,,აღმოსავლეთ დღეები როგორც ეროვნული დღესასწაული და აკრძალონ მუშაობა საბჭოთა რუსეთის ყველა დაწესებულებებში. დადგინა: ,,აღმოსავლეთ დამბადებლის დღე: ლენინისა ტროცკისა, სტეკლოვისა და იოფეს.

უკიდურესი ზომა.

,,მოსკოვის უწყებები'' გვაცნობებს, **რომ** საბჭოთა რუსეთი გაყოფილია 93 **სამხედრო** ნაწილეათ, სადაც ეძლევა **სამხედრო** განათლება ყველა მამაკაცებს, რომელნიც სამსახურისათვის გამოსადეგია, დაწყებული სასკოლო ასაკიდან და **გათავებული** 50 წლამდე.

ავსტრია და რუმინია.

ავსტრიისა და რუმინიის შორის დადებული **კომერციული** ტრაქტატი ერთი **წლის** ვადით რუმინეთი **აძლევს: 120.000** ტონა სიმინდს 20 მილიონ ქვერცხს, 46 000 ტონა ბენზინს, 72000 ტონა ნავთს, 20.000 ღორს და სხ. ავსტრია სამაგიეროთ ნებას რთავს: გაიტანონ რუმინეთში რკინეულობა, ელექტრონის ნივთები, ტყავეულობა, ქიმიური საქონელი, სამუსიკო ინსტრუმენტები, და სხ. **განსაკუთრებითი** შეთანხმებით ავსტრია ვალდებულია **შეიკეთოს** 500 **რუმინიის ორთქმავალი** ორივე **სახელმწიფომ** ერთი **მეორეს** შეძლებისდაგვარად ყველაფერი დაუთმეს.

ქართველი ბოლშევიკების **პასუხ**ი საგებაში

აგრესიული პოლიტიკისა და სპარსეთის **სამხედრო** ოპერაციების **წაგების** გამო ზოგი ქართველი ბოლშევიკი **მოსკოვში** იქნა **გაწვეული** პასუხგებაში მისაცემად. მათ **შორის** იმყოფება ცნობილი ბოლშევიკი ბუჯუ მდივანი.

რენოდელი საფრანგეთის მდგომარეობის შესახებ.

,,საქართველოს დეპეშათა სააგენტოს თანამშრომელთან საუბრის დროს სოციალისტთა დელეგაციის წევრმა რენოდელმა საფრანგეთის სოციალისტთა შორის **არსებული** განწყობილების **შესახებ** შემდეგი სთქვა: საფრანგეთის ოფიციალურმა სოციალისტურმა პარტიამ მართლაც ბოლშევიზმისაკენ გადაიხარა. მაგრამ **საფრანგეთის** მუშები პარტიას ბოლშევიზმისაკენ არ მიყვებიან. ამას ცხადათ მოწმობს შრომის **გენერალური** კონფედერაციის ტაქტიკა და პოლიტიკა. **კონფედერაციაში** გაერთიანებული მუშათა კლასის მე-6 ნაწილიც კი არ გაყვება ბოლშევიზმს. მუშათა **სულიერი** განწყობილება ასეთია, რომ მოსალოდნელია მოკლე ხანში ფრანგ სოციალისტების **დამოკიდებულების** შეცვლა ბოლშევიკებისადმი. მიუხედავათ საბჭოთა **რუსეთთან** **დამოკიდებულებისა** **მუშები** **ვრანგელის** **მთავრობის** **აღიარებას** **უარყოფითად** **უყურებენ**. ამგვარადვე **უარყოფითად** **ეკიდებოდა** **საფრანგეთის** **მუშები** **პოლონეთისათვის** **აქტიურ** **დახმარების** **აღმოჩენის** **საკითხს**. **საფრანგეთის** **მუშები** **შეეთანხმენ** **ინგლისის** **მუშებს**, **რომ** **ეწინააღმდეგონ** **ვრანგელისა** **და** **პოლონელებისათვის** **აქტიურ** **დახმარების** **აღმოჩენას**. **ამ** **ვე** **დროს** **საფრანგეთის** **სოციალისტები** **კატეგორიულად** **მოითხოვენ**, **პოლონეთის** **დამოუკიდებლობის** **აღიარებას** **და** **მას** **ბოლშევიკებისაგან** **ხელშეუხებლობას** **წინააღმდეგ** **შემთხვევაში** **ფრანგი** **სოციალისტები** **რუსეთ-პოლონეთის** **საქმეთა** **ჩარევის** **საკითხში** **შეცვლიან** **თავის** **პოლიტიკას**.

სომხეთი.

მოკავშირენი **და** **სომხეთი.**

,,ნორ-აშხატავორ-''ი სწერს შემდეგს:

,,სომხეთის მთავრობის სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ა. ხატისოვმა სხვა და სხვა სახელმწიფოებში მგზავრობის შემდეგ, სხვათა შორის შემდეგი განუცხადა გაზ. ,,ჰაკატამარტს'':

— **სომხეთი** **უცხოელებისაგან** **ბევრ**ს **რამეებს** **ითხოვს**—ჯარის კაცს, ფულს, სურსათს, და სამხედრო მასალას.

ჯარის კაცი მათ ჩვენ არ მოგვცეს და გადაწყვეტილად გამოგვიცხადეს, **რომ** **სომხეთმა** **თვისი** **იმედები** **უნდა** **დაამყაროს** **მხოლოდ** **თავის** **ჯარზე**. **ფულიც** **არ** **მოგვცეს** **და** **გვითხრეს**, **რომ** **სომხეთმა** **თვით** **უნდა** **მისცენ** **თავიანთ** **სახელმწიფოს** **საჭირო** **ფული**. **ფქვილის** **და** **სამხედრო** **მასალების** **მოცემა** **დაგვპირდნენ**, **რამდენიც** **რომ** **საჭირო** **იქნება**. **და** **უკვე** **თავიანთ** **დაპირებებს** **პრაქტიკულად** **გადაციალდნენ**, **თუმცა** **ამის** **შესახებ** **ამ** **ჟამად** **არ** **შეიძლება** **დაწვრილებითი** **ცნობების** **მიცემა**, **სანამ** **შეეხება** **სახელმწ** **ფოთა** **დამოკიდებულებას**, **შეიძლება** **ვთქვა**, **რომ** **დამოკიდებულება** **საზოგადოდ** **მეგობრული**, **და** **ასევე** **სიმპატიითა** **და** **ნეტანავად** **ნდობითა**.

კერძოდ **ეგვიპტის** **სულთანი** **დიდი** **ინტერესებ**ით **ინტერესობ**ს **ჩვენი** **შეხვედრის** **დროს** **მან** **მომაგონა** **მე**, **რომ** **სომხეთის** **შინაგანი** **სესხი** **უნდა** **აუცილებლად** **დაჭეროს** **თვით** **სომხეთმა**, **თუ** **რომ** **უნდათ** **იცხოვრონ** **თავისუფლად** **და** **დამოუკიდებლად**. **ეგულისხმა** **რა** **სომხეთის**, **დროშა**, **მან** **სთქვა**, **რომ** **მისი** **ცისფერი** **წარმოადგენს** **სომხეთის** **გაწმენდილ**ობ**ას**, **რომ**ლის **დასაცავად** **სომხეთმა** **არ** **უნდა** **დაზოგონ** **თავიანთი** **წითელი** **სისხლი** **და** **ყვითელი** **ოქრო**''.

პატარა ფელეტონი.

სიკეთვილ-სიყვარული.

,,შიში შეიქმს სიყვარულსო''.

ამ თქმულებას ცხოვრება ხშირად არ ამართლებს.

რევიზია, კონტრიბუციის ნამდვილი საფრთხობელაა ყოველი მოხელისათვის. არ არის სხვა ისეთი თანამდებობა, რომელიც ისე სძულდეს მოხელეს, როგორც რევიზორი კონტროლიორი.

მაგრამ მხოლოდ ამ ორ მუხლში ყველა მოხელეს გადაჭარბა ზესტაფონის ქალქის თავმა.

მას ისე იშინია სარევიზიო კომისიისა, როგორც მ ხეცეულს სიკვდილისა, ჰასაკ გადასულ გაუთხოვარ ქალს-სიბერეხა და ევროპას-ბოლშევიზმისა; მას ისე არ უყვარს ეს კომისია, როგორც თათარს ღორის ხორცი, ზოგიერთ ქალაქის თავს სანოვაგის მთხოვნელი მოქალაქე და ქართველ პატრიოტს-დობრარმია და სოვეტროსია.

მას ეს კომისია ძალს უფრთხობს, სულის სამშვიდეს უკარგავს.

ამისთვის იყო, რომ მან მთელი წლის განმავლობაში ეს კომისია არ შეადგინა.

ბოლოს, როგორც იყო, ხმოსნების კატეგორიული მოთხოვნით სარევიზიო კომისია შესდგა.

მაგრამ მისმა დანახვამ თავი იმ აფექტამდე მიიყვანა, როცა დაშნაშვილს სასჯელისაგან მხოლოდ ყვითლად შეღებული სახლი იხსნის.

კომისიის პირველსავე სხდომაზე მოხდა არა სასურველი ინცინდენტი.

ინცინდენტი მიჩქმალეს;

თავი კი განაგრძობს უთავობას;

მილიონები ყირამალა გადადიან.

სარევიზიო კომისიას სძინავს და სძინაულ!...

და ამ დროს ზესტაფონის ეროვნულ დემოკრატებს გამოუგონიათ ახალი სიმღერა სამონიკას ხმაზე:

კიკლი-კიკლი, კიკლიბანე,
მუხას მივსჭრათ ძირში მალე,
გიჯობს, ნოე, უპრავიდან
ადრიანათ გაგვეცალე!

მანკანიანი.

,,ახალი ამბები''.

მთავრობაში.

კიროვის **დეპეშა**. მთავრობის თავმჯდომარის ნ. ნ. ჟორდანიას სახელზე მოხსულია კიროვისაგან შემდეგი შინაარსის დეპეშა: კავკავი 17 სექ. 1920 წ. ,,კავკავში ჩამოვედი ხალამოს 5 საათზე სრულიად მშვიდობიანად. ეთხოვთ მიიღოთ ჩემი მადლობა ყურადღებისა და წინასწარი ხოტბების მიღებისათვის.

მთავრობის **თავმჯდომარეთან**. სექტემბრის 22, მთავრობის თავმჯდომარემ დაღესტნის შეიხულ-ისლამის თანაშემწე და ბათომის ქალაქის თავი გ. ანჯაფარიძე მიიღო.

კლიმატური **სადგურები**. თანახმად გზათა უფროსის მოხსენებისა გზათა მიმოსვლის დეპარტამენტის საბჭომ დაადგინა: გადასდვას მიმდინარე 1920 1921 წლის ანგარიში 3.396 971 ძან. ქიბულეთის და ბათომის კლიმატიურ სადგურების შესანახად.

ნ. ჟორდანიას **სახელობის** **თეატრი**. მთავრობის თავმჯდომაეის ნ. ჟორდანიას ნებართვით მისი სახელი ეწოდა ავჭალის ნუშათა თეატრს, რომელიც ამას წინად ქალაქის თვითმმართველობამ გახსნა.

სახელმწიფო **ბანკში**. სახელმწიფო ბანკში მოხდა თათბირი, რომელშიაც ეღებდენ მონაწილეობას ყველა საკრედიტო დაწესებულებათა წარმომადგენელნი, საგალიუტო ოპერაციების მოსაწესრიგებლად. თათბირმა გამოიმუშავა პრინციპები სახელმწიფო ბანკის მხრივ ს ვალიუტო ოპერაციების კონტროლის.

შპალების **დამზადება**. გზათა უწყების დეპარტამენტს გ ნზრახული აქვს თბილისის რაიონში მოაწყოს შპალების დამზადების საქმე რკინის გზის საჭიროებისათვის. ამ საქმ ს მოსაწყობად საჩხერეში მიემგზავრება გზათა უწყების ინჟენერი გვარამაძე და ტექნიკურ განყოფილების უფროსი ინჟენერი გენიკ.

სმნ სტრ ები.

რუსეთი **და** **საქართველო**. გზათა უწყების დეპარტამენტმა შეიმუშავა რუსეთსა და საქართველოს შორის საჯარო საზღვაოსნო ხელშეკრულების პროექტი. თანახმად პროექტისა რუსეთის გემები საქართველოში და საქართველოს გემები რუსეთში, მიუხედავად იმისა თუ საიდან მოვიდნენ ისეთივე უფლებით სარგებლობენ როგორც ადგილობრივი გემები. ხელშეკრულების პროექტი ექვს მუხლისაგან შესდგება. მე 6-ე მუხლის ძალით თუ გემი დაზიანდა, მას უნდა მიეშველოს ის სახელმწიფო, რომლის ნაპირებთანაც ის დაზიანდება. გადარჩენილი სექონელი თუ იგი სახელმწიფოს შინაური საჭიროებისათვის არაა დამზადებული ყოველგვარ საბაჟო გადასახადისაგან თავისუფალია.

— **ფინანსთა** **სამინისტროში**. ბათუმის ოლქის საქართველოსთან შემოერთების შემდეგ. ე. ი. ივლისის 7 დან სექტემბრის 7-მდე ბათუმის ხაზინაში სახელმწიფო შემოსავლის სახით 69.398.440 მანეთი შემოვიდა. ფინანსთა სამინისტროს ცნობებიდან სჩანს, რომ ივლისის მეორე მეოთხედში ბათუმის ოლქში სახელმწიფო შემოსავალი მცირე იყო სახელდობრ 1 198 მან. ამაგე თვის მეორე ნახევარში სახელ. შემოსავალი აიწია 15· 398 მანეთამდე. აგვისტოს პირველ ნახევარში შემოვიდა 17.510 414 მან., მეორე ნახევარში კი 34.945.050 მანეთი. ამ გვარად აგვისტოში სამჯერ მეტი შემოსულა, ვიდრე ივლისში. სახელმწიფო შემოსავლის თანხა მომდევ ნაირად განიყოფება: პირდაპირი გადასახადისაგან შემოსულა 19.780.000 მანეთი, არაპირდაპირი 20.758.721 მან. და საბაჟო შემოსავალი 48. 619 939 მან. ყველაზე მეტი შემოვიდა საბაჟოდან, რომელსაც პირდაპირი კავშირი აქვს ბათომის ნაშენელობასთან, როგორც საქართველოს მთავარ ნავთსადგურთან. საინტერესოა აღვნიშნოთ რომ ბათომის შემოერთებამდე საბაჟო შემოსავალი მთელ საქართველოში აღემატებოდა 10 13 მილიონს თვეში.

ფინანსთა სამინისტროს ცნობითვე სახელმწიფო შემოსავლის საერთო თანხა აგვისტოში, ათომის ოლქის გარდა, ადგენს 102 მილიონ მანეთს. ბათუმის ოლქიდან კი აგვისტოში შემოვიდა 52 მილ. მან ესე იგი სულ 154 მილიონი მანეთი.

— **მიწად-მოქმედების** **სამინისტროში**. საკარაკო ადგილებისა და მინერალურ წყლების გამომკვლევმა კომისიამ მოიარა ქვედა და ზემო სვანეთი მინერალურ წყლების ადგილობრივ გამოსარკვევად. ქუთაისიდ ნ კომისია ორბელს მივიდა, აქ დან ცაგერში, საიდანა ცხენის წყალ ს ხეობით ავიდა ლენტეხში, ჩოლურში და ლაშხეთში. შემდეგ ლაშქერის უღელტეხილით გადავიდა კალის საზოგადოებაში და ,,ედეგ ჩპარი, მულახასი მესტია—ლატალასი და ბეჩოში გაიარა. ბეჩოდან კომისია მივიდა ცხუმარში, ეწერში, ლახამურში, ინგურ ს ხეობით კომისია ჩამოვიდა სოლეფჯვ **რსა** დ ზუგდიდში. კომისიამ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია ლაშხეთის საზოგადოების მინერალურ და იპარას გოგირდის წყლებს. ლაშხეთის წყლით სამთო კლიმატიური **სადგურის** მოწყობა შეიძლება.

— **იუსტიციის** **სამინისტროში**. საქართველოს რესპუბლიკის ციხეთა ინსპექტორი ალ. ყიფიანი მოქალაქეთა საყურადღებოდ შემდეგს ცნობას აქვეყნებს ღრმა ნაწყენარებით აღვნიშნავ, რომ მიუხედავათ ჩემ მიერ მიღებულ ღონის ძიებათა საგუბერნიო ციხეში №1 ტუსაღია მოტყვლების. ორ შემთხვევა ქონდა ადგილი. ძველ ტუსაღია მუქარამ იმოქმედა ახლად დატყვევებულზე და ამ მხრივ ნივთიერად მიტყვილებელ დარჩენ. მოვაკნებ ყველას, რომ საქართველოს რესპუბლიკაში პიროვნების ღირსება და პიროვნება ხელშეუხებელია. ვსთხოვ ყველა მოქალაქ ს ასეთი დანაშაულობის ამბავი მაცნობოს თავისი ნათესავის პირით პირდაპირ ტელეფონით №19—71 და 3-82. საქართველოს რესპუბლიკის ციხეთა ინსპექტორი ალ. ყიფიანი.

— **ფიც ს** **შეცვლა**. იუსტიციის მინისტრმა მიანდო კანონთა გადამსინჯავ კომისიას დროებითვნებლივ შეიმუშავოს კანონი სასამართლო ფიცის მიღების შეცვლისა მლვდლების ხაშუალებით. ფიცი სამოქალაქო პირობით უნდა შეიცვალოს.

— **სასოფლო-სამეურნეო** **ანკეტა**. სტატისტიკურმა კომიტეტმა დაამუშავა ცნობები გორისა, დუშეთისა, ქუთაისისა, კოდორისა, რაჭისა, სიღნაღისა, ტფილისისა და შორაპნის მაზრების სასოფლო სამეურნეო მამულების შესახებ. ცნობებს, რომლებიც დანარჩენ მაზრებს ეხება ამ დღეებში დაამუშავებს. სტატისტიკურ კომიტეტის გამოკვლევით მოსავალი საერთოდ საშუალოზედ მეტია.

— **ერთდროული** **ქალაქის** **გადასახადი**. ქალაქთა კავშირის აღმასრულებელ ბიუროს მთავარ კომიტეტის უკანასკნელ სხდომაზე განიხილეს საკითხი ქალაქთა თვითმართველობების სასარგებლოდ ერთდროული გადასახადის დაწესების შესახებ. განზრახულია ამ საკითხის ერობათა კავშირთან შეთანხმებით განხილვა.

— **საშხედრო** **ჰოსპიტალები**. ქალაქკავშირმა შინაგან საქმეთა სამინისტროში აღძრა შუამდგომლობა ქალაქის გამგებლობაში სამხედრო ჰოსპიტალის განსაზღვრულ რაოდენობის საწოლების დათმობის შესახებ.

— **შენობათა** **აღდგენა** **გორში**. გზათა სამინისტროებში მიმოსვლის დეპარტამენტმა, თანახმად გზათა უფროსის მოხსენებისა რკინის გზის საოპერაციო თანხიდან გორში მიწის-ძვრისაგან დანგრეულ შენობების აღსადგენად 31 მილ. მან გადასდო.

— **სად. სამტრედია**. გზათა მიმოსვლის დეპარტამენტმა სამტრედიის სადგურზე ელექტრონის განათების მოსაწყობად საჭირო თანხა გადასდვა.

— **ბათომის** **რკინის** **გზელები**. გზათა მიმოსვლის დეპარტამენტში შეტანილია საკითხი ბათომის რკინის გზელების ბინის საჭიროების შესახებ. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ ბინის საკითხის ყოველმხრივი გამოსაკვლევად. ბათომში მოხდა კრება. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ მოსამსახურენი უბინაობის გამო დიდ სივიწროვეს განიცდიანო, ბევრი მოსამსახურე ჯერაც არ არის დაკმაყოფილებული ბინით, შენობების რეკვიზიცია კი ქალაქის სხვა და სხვა ნაწილებში დიდ დაბრკოლებას ხვდებაო. შესაფერ ადგილად, სადაც შესაძლებელი იქნება ოკინის გზელებისათვის ბინების აშენება, საარტილერიო უბანი ჩაითვლება. დასასრულ აღნიშნულია საჭიროება საგანგებო შუადგომლობის აღძვრისა საარტილერიო უბნის საქართველოს რკინის გზების სამმართველოს განკარგულებისათვის გადაცემის შესახებ, რათა ერთერთი ჩამორთმეული სახლი რკინის გზელებს მოახმარონ.

— **ბრძოლა** **სპეკულიაციასთან**. სასამართლო პალატის პროკურორმა ტატიშვილმა საგანგებო რაზმის უფროსს აცნობა, რომ მისი დროებით წასვლის გამო, იმ პირთა საქმეების გარჩევა, რომელთაც სპეკულიაცია ბრალდებათ თბილისის საოლქო სასამართლოს პროკურორს სიდავას ევალება.

— **სტატისტიკურ** **სბჭოში**. პ. გელეიშვილის თავმჯდომარეობით ცენტრალურ სტატისტიკურ საბჭოს სხდომა შესდგა. მიიღეს ბლანკები საქმიმო სასანიტარო სტატისტიკისათვის. ამასთანავე ევროპათა კომიტეტს და ქალაქთა კავშირს წინადადება მიეცა გამოარკვიოს საჩქაროდ თუ რამდენი ბლანკია საჭირო ქალაქებისა და ერობებისათვის. ამასთანავე საბჭომ დაადგინა: სთხოვოს მთავრობას, რათა უკანასკნელმა მისცეს წინადადება ქალაქებსა და ერობებს საგალდებულო საქმიმო სასანიტარო სტატისტიკურ ცნობების შედგენის შესახებ. სტატისტიკურ საბჭოს ამავე სხდომაზე განიხილეს საკითხი ქალაქისა და სასოფლო სამეურნეო აღწერის შესახებ. ქალაქის აღწერა უნდა მოხდეს დამოუკიდებლად, დეკემბრის განმავლობაში, აღწერის პროექტის დამუშავება მიენდო საგანგებო კომისიას, რომელშიაც შედიან: გ. კონიევი, ქალაქის საბჭოს წევრი გ. მაჭავარიანი, მ. მანდელშტამი და სტატისტიკი გრიგორიანი. აღწერის გეგმის შედგენამდე სტატისტიკოსთა ყრილობის მოწვევა არის განზრახული.

სურსათი.

— **სურსათი** **მუშებსა** **და** **მოსამსახურეებს**. შრომის სამინისტროს მუშათა მიღიდა აცხადებს, **რომ** **სექტემბრის** 20 **მოსამსახურეთ** **დაურიგდებათ** **შემდეგი** **სურსათი**: ფხვნილი **შაქარი** **სულზე** **ნახევარი** **გირვანქა**. **50** **მან.** **რაფინადი** **სულზე** **ნახევარი** **გირ.** **გირვანქა** **100** **მან.** **მარადი** **გირ.** **8** **მან.** **სულზე** **ორ** **გირვანქა** **ჩაი** **გირ.** **150.** **მანეთი** **სულზე** **1** **მერვედი** **გირ.** **ბრინჯი** **გ** **25** **მ** **ნ.** **სულზე** **გირვანქა**, **წუმწუმა** **კოლოფს** **2** **მ.** **50** **კ.** **სულზე** **ორი** **კოლოფი**. **დასახელებული** **სანოვაქე** **რიგორც** **პური** **იმ** **წესით** **დარიგდება**.

სამხატვრო ქრონიკა.

— **ხელოვნების** **საქართველოში**. ბალეტის შკოლა. სახელმწიფო ბალეტის შკოლაში უკვე დასრულდა მისაღები გამოცდები. მიღებულ ... ვაქი. მოზრდილნი და ბავშვები, ყველა ეროვნებისა. ბალეტის შკოლის მასწავლებელთა შორის მოწვეულია მარინის თეატრის ყოფილი ბალეტმეისტერი სერგეევი.

— **ბალეტი** **სახელმწიფო** **თეატრში**. მომავალ სეზონში დიდი ყურადღება ექნება მიქცეული ბალეტს. ბალეტი შესდგება 18 მოცეკვავე ქალიდან და 4 სოლისტისაგან. ხელახლად დაიდგმება ცეკვით ოპერები ,,გუგენოტები'' ,,ფაუსტ'' და სხვ. განზრახულია დადგენ თამარ ვახვახიშვილის ბალეტი ,,სიყვარულის საწამლავი'', ,,გედების ტბა'', იპოლიტოვ-ივანოვის ,,ვეფხვის ტყაოსანი'' და დედა და შკოლი ჭავჭავაძისა.

— **სახელმწიფო** **ოპერა**. მალე დასრულდება მ. ბალანჩივაძის ოპერის ,,თამარ ცბიერის'' ტხზიკური წინასწარ მზადება. კომპოზიტორმა კ. ფოცხვერაშვილმა ოპერა ,,ღალატის'' ორკესტროკა დაასრულა. ოპერა მიღებულია საოპერო კომისიის მიერ. როლები შესწავლილია და უკვე დაიწყო ორკესტრის რეპეტიციები. ოპერას სდგამს წუწუნავა. სექტემბრის 15 სახელმწიფო თეატრი ორკესტრის სრული შემადგენლობით რეპეტიციებს შეუდგა.

— **მწერალთა** **კავშირის** **საბჭოს** **კრება** დღეს, პარასკევს, 24 ენკენისთვეს საღამოს 7 საათზ ,,ქიმერიონ''-ში მოხდება მწერალთა კავშირის საჯოთა კრება საბჭოს წევრებს სთხოვენ დაესწრნენ.

ყულაბებით **ფული** **შეგროვება**. ორშაბათა 27 სექტემბერს ქალაქის გამგობის ნებართვით თბილისის ქუჩებზე მოგდება ყულაბებით ფულის შეგროვება ცეცხლსაგან ,,დაზარალებულ'' ბოდბის წმინდა ნინოს მონასტრის სასარგებლოდ

— **ესტატე** **ხუციშვილს**. რედაქცია დაბეჯითებით სთხოვს უსათუოდ ამ ცნობის მიღებისთანავე შემოიაროს რედაქციაში ათიდან ორსაათამდე.

სხვა და სხვა.

ფოთის **მტვირთავთა** **მუშები**. სატირიფო პალატის სხდომაზე სატირიფო პალატის თავმჯდომარემ განაცხადა: პრესაში დაბეჭდილი იყო ფოთის მტვირთავ მუშებისა და ექსპორტიორების შესახებ ისეთი ცნობა, რომელიც სიმართლეს არ შეეფერებოდა. ეს თათბირი მიწვეული იყო სატარიფო პალატის პრეზიდიუმის ინიციატივით მის მიერ შემუშავებულ შრომის ხელფასზე პროტესტის განცხადების გამო. თათბირი ფოთში კი არ თბილისში შესდგა და შეთანხმებით დასრულდა.

— **ხოლერა** **მედიკო** **სანიტარულ** **ბიუროს** ცნობით თბილისში უკანასკნელ დღეებში ხოლერით ავად გამხდარა 2 კაცი და ორიც მაზრიდან ჩამოყყვანილი ორთავე გარდაცვლილა. 29 ივლისიდან 22 ენკენისთვემდის გამხდარა ავად 6 კაცი მათ შორის მარიამობისთვეში გარდაცვლილა 17 კაცი და ენკენისთვეში 10.

— **სომხეთის** **დელეგაცია** **სახ-განათლების** **მინისტრთან** სომხეთის ერ. საბჭოს დელეგაციამ სექტ. 22 სახ. განათლ. მინისტრი ინახულა. დელეგაციის შუამდგომლობა აღძრა, რომ ეროვ. საბჭ. შკოლებს მთავრობამ დახმარება გაუწიოს და ,,ულტ—ეროვნული ავტონომიის განხორციელება დაჩქარებულ იქნეს. პირველი საკითხის შესახებ მინისტრმა დაპირდა, რომ დამფ. კრებას სთხოვს გადადოს განსაზღვრული თანხა შკოლების საჭიროებისათვის მეორე საკითხის შესახებ დამფ კრ. სესიის გახსნის შემდეგ პირველად მთავარ კანონებს განიხილავენ და იმედი უნდა გვქონდეს, რომ წლ. დამლევს ამ საკითხსაც განიხილავენო.

— **წერა-კითხვის** **გამავრცელებელ** **ხაზოგადოების** **წიგნთ** **მალაზიაში** (რუსთაველ პრ. № 9) იყიდება შემდეგი სკ. კუთაური, გამოცემანი. 1) ქართველი მწერლები (სკოლებში შესასწავლი) ი გომლაურისა წიგნი პირველი 2) ივანე. წიგნი მეორე... 3) ვეფხვის ტყაოსანი ... კარიჭაშვილი რედაქტორობთ. 4) ე. ნ ნოშვილი 1 ტომი. 5) ახალი ისტორია გველესიანისა და უზნაძისა, გიმნაზიის 6 კლასო კურსი (რუსული ისტორ. დ. თვით) 6) რუსული ენის გრამატიკა პროფ. გ. ახვლედიანისა 7) არითმეტიკის სახელმძღვანელო ე. ხრამელაშვ

ლისა. იბეჭდება და ამ დღეებში გამოვა „რომის ისტორია“ დ. უზნაძისა და ბუნების მეტყველების მოკლე სახელმძღვანელო ს. იაშვილისა.

გუშათა დეკუტატების საგჯოს საზეიმო სხდომა.

(დასასრული)

იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ საფრანგეთის მუშათა კლასი ჟორესის აზრებს გაჰყვება. დარწმუნებული უნდა ვიყვეთ, რომ საფრანგეთში მუშათა კლასის გაერთიანება მოხდება, ისე როგორც სხვა ქვეყანაშიო მოწინააღმდეგეთ წყალობით, ანუ მისი ნაკლუვანებით. როდესაც ბოლშევიკური ექსპერიმენტები თბილისს მოაუახლოვდა, ჩვენ ვიგრძენით, რომ ის სოციალიზმი არ იყო. ეს ექსპერიმენტები საფრანგეთს რომ შოუახლოვდება, იქაც დარწმუნდებიან, რომ ბოლშევიზმს სოციალიზმთან არაფერი აქვს საერთო. ამიტომ საფრანგეთში ამ მოკლე ხანში ჩვენ დავინახავთ ისევე ერთსულოვან მუშათა პარტიას, როგორიც არის ბელგიასა და ჩვენში. ჩვენი სტუმრები ჩვენი ამხანაგებია, რომლებსაც ჩვენ მივყვებით საერთო გზაზე. ჩვენ კარგ პირობებში ვართ. ჩვენში ძალაუფლება მუშათა კლასს აქვს ხელში და სოციალიზმის პრინციპებს ანხორციელებს. ეს იმით აიხსნება, რომ რევოლიუცია ჩვენში უფრო გვიან მოსციპებს მოხდა ვიდრე დასავლეთში და ამან საშუალება მოგვცა აქამდი მოვსულიყავით. დარწმუნებული ვართ ჩვენი მოლიანობა არ დაირღვევა და იგი მაგარითი იქნება სხვა ქვეყნებისათვის.

ვანდერველდეს სიტყვა.

საქართველოს ძმებს სოციალისტებსძმურმ სალამ? დასავლეთის სოციალისტებისაგან. ჩვენში დელეგაციის სახელით თქვენს წინაშე მე მიველსალმები 2 ნამდვილ კეთილშობილს და სოციალიზმის წმინდა სახეებს„—ამბ. ნიე ჟორდანიას და კარლ კაუტსკის. მე ბედნიერი ვარ მივესალმო ჟორდანიას. როდესაც მას ვხედავ იმავ დროს მე ვფიქრობ, არც კი იქნება მეორე ქვეყანა სადაც ერთი და იგივე კაცი ერთი დღის განმავლობაში მისალმებოდა ჩვენს დელეგაციას: როგორც ს. დ. პარტიის ცენ. კომოტეტის თავმჯდომარე, დამფუძნებელ კრებაში, როგორც მთავრობის თავმჯდომარე და აქ როგორც მუშათა ორგანიზაციების მეთაური მე ვწითლდები ფიქრით: ნ. ჟორდანია რომ ბელგიაში მომოსულიყო, მეც მავიღებდი მას ხალხი სახლში მაგრამ, მივიღებდი როგორც ბელგიის სამეფო მთავრობის ვიცე-თავმჯდომარე, მაგრამ შემიძლია განვაცხადოთ ბელგიის პროლეტარიატი მიიღებდ მას მხურვალეთ დ ხელ გაშლილათ მე ვწუხვარ რომ ჩვენთან არ არის კარლ კაუცკი, რომელიც ყოველ ქმიმე მომენტში ჩვენი დამცველი იყო. მე მსურდა, რომ ის ჩვენთან ყოფილიყო. ჩვენთვის საუკეთესო ჯილდო იქნებოდა—დაგვენახა განხორციელებული მისი სათაყვანებელი ფიქრები- აქ ამ ორ დაუვიწყარ დღეებში ჩვენ დავინახეთ ის, რაც არას დროს არ დაგვავიწყდება. - დემოკრატიის იდეების განხორციელება და დავინახეთ გზა, რომლითაც მიდის საერთაშორისო სოციალიზმის იდეალების განხორციელება- პირველად ვხედავთ ჩვენს გაერთიანებულ არა მარტო სოციალისტურ პროლეტარიატს, არამედ მთელ ალხს, გამსჭვალულს სოციალიზმით. ამ ხალხისა და მისი ჯარის ბრძოლაში მონაწილეობა აუცილებელია სოციალიზმის განხორციელებისა და განტკიცებისათვის იმისათვის, რომ ის დამხობილიყო ცარიზმის ძლიერება აუცილებელი იქ ძლიერ ბრძოლა, საჭირო იყო ისეთი მებრძოლნი, როგორც წერეთელია და ჩხეიძე. მე მივესალმე ამ მებრძოლთ და ბრძოლაში დაღუპულ ყველა გმირებს, რომლებმაც თავისუფლებას და სოციალიზმს შესწირეს სიცოცხლე. წყვდიადის დაძლევა ძნელი იყო, რადგანაც თვითმყრობელობა ძლიერი და დაუძლეველი გვეჩვენებოდა, და მის დასამარცხებლად საჭირო იყო მსოფლიო ომის წყვდიადში ზეციდან რუსეთის რევოლიუციის ელვინი მოვლინება. მე ვამბობ, რუსეთის რევოლიუციას არ უარვყოფ, მაკრამ მე თქვენი მთავრობის თავმჯდომარესთან ერთად ვკიცხავ მას, რა ანგრევს სოციალიზმს. ბოლშევიკები ამტკიცებენ, რომ შეიძლება სოციალიზმის აშენება უდემოკრატიოთ, ჩვენ კი ვამბობთ, არ არის დემოკრატია უსოციალიზმოთ ისე, როგორც არ შეიძლება სოციალიზმი უდემოკრატიოთ. გასაჯეთ. როგორც სწერია სახარებაში მათი საქმის და მიხედვით სამართალი გვ ჩვენებს რომ ბოლშევიზმის ნაყოფი—მხოლოდ მტვერი და ნაცარია. გასაგებია, ამიტომ, რომ როდესაც საქ. მუშებს სურდათ რუსეთის საზღვარზე გადასვლა რუსეთის მუშათა მდგომარეობის გასაცნობათ მაგ შესძახეს—უკანვე.

რუსეთის მთავრობა ვერ იტანს სინათლეს. საქართველოს მთავრობა არ თუ უშვებს უცხოელ სოციალისტებს თავი სახელმწიფოში, არამედ თვით მოუწოდებს მათ და ფართოდ უხსნის კარებს.

ვანდერველდეს სიტყვის დასასრულს და დანარჩენ ორატორთა სიტყვებს შემდეგ გამოუშვებთ.

დასასრულ შემდეგი რეზოლიუცია მიიღეს:

უცხოეთის ფოსტა.

მცხოვრებლების რიცხვი საფრანგეთში 1919 წელში.

ოფიციიალ ჟურნარმა ამ დღეებში გამოაცხადა ცნობები დაბადებისა და სიკვდილის შესახებ საფრანგეთში 1919 წ. ამ ცნობების თანახმად 403,502 სულ ყოფილა დაბადებული, მაშინ როდესაც მიცვალებულთა რიცხვი საშინელ ციფრებს აღწევს: 620.688. სულს. მგასულს წელს ციფრები უფრო საშინელი ყოფილა 1918 წელს 788.616 სული მომკვდარა, ხოლო 399.041 სული ყოფილა დაბადებული.

ტროცკის განცხადება.

ტროცკის მოსკოვში უთქვამს: შეჩერება ჩვენი ჯარებისა ვარშავისკენ სრულებით არ სცვლის მდგომარეობას, მით უფრო რომ პოლონეთის ფრონტი ეხლა გაყოფილია ორ ნაწილად სამხედრო და დიპლომატიური; ყოველ ამ ნაწილს აქვს ორი ცენტრი: ერთი მათგანი იმყოფება ვარშავაში მეორე მინსკში.

მოლაპარაკებას მინსკში აქვს ძალიან დიდი მნიშვნელობა იმიტომ, რომ ის ვითარდება მუშების მოძრაობასთან ერთად. ინგლისში დიდი მანიფესტაციები ჰხდება საზავო მოლაპარაკების შესახებ.

ვრანგელის ფრონტზე ჩვენ ფართოდ ვუღებთ კარებს შემოტეულ მტერს და თან საგრძნობლად ვაზარალებთ გვერდებიდგან და უკან ერთი სიტყვით პოლონეთის ფრონტზე გადასწყდება რევოლიუციის ბედი.

მიმართვა მცხოვრებლებს

გერმანიის იმპერიის პრეზიდ. და იმპერიის კანცლერმა ფენენბერგმა მიმართეს იმ ტერრიტორიის მცხოვრებლებს, რომელნიც პლებისციტის ქვეშ იმყოფებოდნენ რომელნიც ეხლა გადაეცნენ გერმანიის ადმინისტრაციას. მიმართვაში ნათქვამია, რომ პატარა ერებს ექნებათ მიქცეული განსაკუთრებული ყურადღება გერმანიის მთავრობისაგანაო. („ჟ. დედება“ 21 ა. წ).

საფოსტო ურთიერთობა ბერლინსა და მოსკოვს შუა.

ბერლინის და მოსკოვის მთავრობებმა აღადგინეს ურთიერთშორის მიმოსვლა. წერილები რუსეთიდან ბერლინში მოდის თავის დროზე. ავვიანდება მხოლოდ ტელეგრამების. („ჟ. დედება“ 28 ამ. წ.)

ეგვიპტის დამოუკიდებლობა.

პარიზის პრესსა დაბეჯითებით ამბობს, რომ ინგლისს განზრახული აქვს სცნოს ეგვიპტელთა დამოუკიდებლობა, რომელიც იღებს სრულ დაკმაყოფილებას თავის მისწრაფებაში. ინგლისი აძლევს გარანტიას ეგვიპტეს ტერრიტორიის ხელშეუხლებლობის, რის მაგიერ უკანასკნელი ომის დროს უღებს თავის საზღვრებს ინგლისს. ეგვიპტე თანახმაა დააყენოს ინგლისელთა მეცხოვნეჯარები სუეცის არხის ზონაში და ვალდებულდა არ შეეკრას ვინმეს პირობით ინგლისის პოლიტიკის წინააღმდეგ. პრესსა ულოცავს როგორც ინგლისს, ისე ეგვიპტეს ორთავ მხარესთვის ასეთ საზარგებლო ხელშეკრულობის დადებას.

გერმანია.

დეკლარაცია პრინც მაქს ბადენისა.

„ნეუე ბადისენ ლანდეციტუნგმა“ გამოაცხადა დეკლარაცია პრინც მაქს ბადენისა გერმანიის შინაურ და საგარეო მდგომარეობის შესახებ. ყოფილი გერმანიის იმპერიის კანცლერი, ყოფილი მემკვიდრე ტახტისა დიდი გერცოგ ბადენისა რომელიც არის ბადენ-ბადენში რევოლიუციის. დაწყების აქეთ.

უწინარეს ყოვლისა, პრინცი სასტიკად აკრიტიკებს ვერსალის ხელშეკრულობას, რომელიც არის სიკვდილით დასჯა გერმანიისა. სპას კონფერენციამ ამოუთხარა მას სამარე რადგანაც საფრანგეთს უნდა დაიკავოს რური. „საფრანგეთს“ ამბობს პრინცი, არ შეუძლიან მშვიდობიანად დაიძინოს, ვიდრე მთლად არ გასრისავს დაჯაბნულ მტერსა აგრედვე როცა პრინცი ლაპარაკობს ბოლშევიკებზე, ამტკიცებს, ახლანდელი სამხედრო ოპერაციები წითელ არმიისა მათი მარტის დასაწყისია. ძალიან სასიამოვნო იმედებს ამყარებს ლენინი გერმანიაზე. აქ მისთვის ნიადაგი უფრო მომზადებულია, რომ შეჰქმნას რუსს-გერმანიის მეგობრობა ანტანტის წინააღმდეგ. ბოლშევიკებისათვის არ არის უკეთესი საშვალება, როგორც გერმანიის საშვალებით შეჰქმნან ომი პოპულიარი როგორც ინგლისში, ისე საფრანგეთში. გადაიტანონ ომის მოქმედება ნემცების ტერრიტორიაზე. (დედება).

ჩვენი კორესპონდენტები

ცხინვალი.

10 ენკენისთვეს ცხინვალის ერობის წევრნი ერთ ულის კამგეობაში ცხინვალის თემის ხმოსანი კრება იყო. ადგილის წევრიგში 15 მუხლი იყო აღნუსხული. თავმჯდომარეობდა ქართველი მღვდე. ხმოსანი სამსონ ბასიშვილი, მდივნობდა ჯავის თავის ყოფილი მღვდელი სამსონ გუჯარიძე. ორივე მღვდლები ანაფორებით ხხდენ წყალობა.

ირჩეოდა ცხინვალის თემის გამგეობის მოქმედება—საქმიანობა. საკითხზე ხმოსნები უსაყვედურებდნენ გამგეობის თავმჯდომარეს შაქრო ნაცვლიშვილს, (ძველდროში სამეურნეო ინსტრუქტორს) წევრებს ნიკა მეშვილდიშვილს, (დურგალია), შაქრო გოგიჩაშვილს (არბოელი ფალაქი), რომ იგინი ფხიზლად არ ეკიდებიან სათემო საქმეებსა და აუარებელი ქონება ოსებისგან დარჩენილი გაიფლანგ და განიავდა. გარდა ამისა, სათემო მაღაზია აღარ არსებობს და მის მაგივრად შაქრო ნაცვლიშვილს ერობის სახელზე ღვინის საწყობი გაუხსნია საცა ღვინო პურზე ძნელად იცვლება, ფულზე იყიდება ან ფუქდება და ჯერ ანგარიშიც არ აქვს წარმოჯგენილიო.

შაქრო ნაცვლიშვილს ამართლებდა ნიკა მეშვილდიშვილი, რომ ის ავად იყო დღეს ადგა და ანგარიში ამიტომ დაგვიანა წევრი ნიკა მეშვილდიშვილი თავის სიტყვაში საშინელ სურათს უხატავდა კრებას და თანაც ხმოსნებს უსაყვედურებდა, რომ ხმოსნები არვინ დახმარებას არ უწევდნენ სოფლებში და არც აქ გამგეობაში და საყვედურის ღირსნი თვით ხმოსნები არიანო.

მთავრობა ს მიერ პურის შეძენის საქმეზე და მაზანდაზე ხმოსნებმა, უპასუხეს რომ მათ მარტო წუხელის გაიგეს პურის მაზანდის საქმე, როცა მთავრობის აგენტები მოვიდნენ მთავრობის რწმუნებული კუპრაშვილს თავდგომობითაო. საქმე ასე ყოფილიყო.

ჯერ თითქოს მთავრობა ყიდულობდა პურს ფუთს 650 მ.ნ. ამ ფასებში დიწყეს შეყიდვა კოოპერატივების კეშირმა და თვით კოოპერატივის აგენტებმა, შემდეგ ხალხში გავარდა ხმა, რომ მთავრობა 850 მანათს აძლევს ფუთ პურში და ეს მაზანდა მართალი გამოდგა, მგრამ თურმე მეტის მიცემაც შეიძლებოდა. ხმოსნების საყვედური მით გათავდა, რომ თავმჯდომარემ გაჰკიცხა გამგეობა და გადადგომა მოსთხოვა მათ, შემოვიდა კრებაზე მთავრობის რწმუნებული კუპრაშვილი, მისალმების შემდეგ საშინელი 3 დანახევარი საათი მოანდომა) გრძელი სიტყვა სთქვა. იდაპარაკა რევოლიუციაზე, რუსეთში, ომზე, ფრონტის დაშლაზე, გადატრიალება გადმოტრიალებზე აქეთურზე იქითურზე, ბატონყმობაზე, მონობაზე, განთავისუფლებაზე, ხმოსნები მოიღლნენ ლექციით ამ ლექციაში არსებითად, პურის შეძენის საკითხზე არა სთქვა რა. საყურადღებო ბოლოს ათქმევინეს ხმოსნებმა რომ ეს თქმნამდინაც შეიძლება მოცემაო, ამაზე ხმოსანმა უპასუხა, რომ რას ეუბნებით იმ საწყ ლ მოსასყიდე ხალხს, რომელიც ორმოცდა ათ და სამოცი თუმნებში ყიდულობდა პურს სასწორზე აქნობამდისაო.

გამოირკვა ისიც, რომ სპეკულიანტები ბლომად ყოფილან. სპეკულიანტობენ პურზე ყველა, როგორც კერძო პირები, ისე კოოპერატივების აგენტები და სხვა. ერობისგან მიცემულ ბარათებით, რომ მათ ნება ჰქონოდათ ხუთი ფუთი ფქვილი ჩამოეტანათ თბილისს. ყოფილა შემთხვევა. დღესაც მთელი ვაგონი პური დაჭერიათ

კრებაზე გამოირკვა ისიც, რომ აყრილი ოსების საცხოვრებელი განიავდა, საქონელი დატაცებულ იქნნა ყველასაგან, როგორც თემის კაცებისაგან, ისე მილიციონერებისგან, გვარდიელების გან, მწყემსებისგან, სალდათებისაგან, ვაჭრებისგან=ყველასგან და ყველასგან,

მიჰყვადათ საქონელი, ცხვარი, ღორი, ცხენი, ძროხა ხარი შინაური ფრინველი და ყველ ამას პატრონი არ ჰყავდა. ეს სურათი საქონლის გამგეთ სამოურავათ მიჩენილმა თემის გამგეობის წევრმა ნიკა მეშვილდიშვილმა დაუხატა ხმოსნებს. მე ვეწვალებოდი, ვიტანჯებოდი, დამხმარე არავინ მყავდაო, მოშორეკეს მოვალი წვრილფეხი საქონელი და მეუბნებოდნენ: მიიღეო, როგორ მიმეღო, ყველა იტაცებდით ავდექი და ისე საჩქაროდ, ვიდრე მოვაწესრიგებდი საქმეს, ხელათ დაეურიგე ცხინვალელებსო, მათი გვარი და სახელი ჩაეწერე და ვიფიქრე, მერე ისევ ჩამოვართმევ და წესზე მოუყენო. შემდეგ მოშორეკეს ათას ხუთასი ცხვარი მილიციონერებმა და საჩქაროდ დაეჭერილმა მწყემსებმა, თან ბარათი მოაყოლეს: მწყემსა მიეცით თითო ცხვარი ჩამორეკაშიო. მე როგორ დამეთვალა, არ ვიცოდი, შეეგერ მეცხვარე მამეს[illegible] მას შეეხვწ[illegible] [illegible] [illegible] ძველ ს[illegible] [illegible] [illegible] [